

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-04-05
meddelad i
Nacka

Mål nr M 169-23

PARTER

Klagande

1. AE

2. HN

Ombud för 1 och 2: BN

Motpart

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 22 december 2022 i ärende nr
505-8479-2022, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande förenat med vite om att åtgärda avloppsanordning för BDT-vatten på
fastigheten X i Huddinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

AE och HN har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva punkt 1 och 2 i Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommuns (nämnden) föreläggande. Till stöd för sin talan har de anfört i huvudsak följande.

De har förelagts att åtgärda avloppsanordningen för bad-, disk- och tvättvatten (BDT) så att den uppfyller vissa angivna krav. Som framgår av det överklagade beslutet påstår dock varken kommunen eller länsstyrelsen att kraven inte uppfylls redan i dag. Det finns heller inga indikationer på att dagens anläggning inte klarar kraven att rena vattnet i den utsträckning som krävs. Ändå ska fastighetsägarna enligt föreläggandet vidta någon form av åtgärder och till kommunen skriftligen redovisa utförda åtgärder.

Det framgår inte på något sätt vilka åtgärder fastighetsägarna ska vidta för att uppfylla föreläggandena. Eftersom den enskilde inte har en rimlig möjlighet att förstå punkterna i föreläggandet ska de redan av det skälet undanröjas.

Det måste ifrågasättas om kommunen haft grund för att rikta aktuella förelägganden. Det står inte en kommun fritt att efter eget skön rikta diverse förelägganden mot kommunens fastighetsägare. Har kommunen till exempel tidigare godkänt en avloppsanläggning så räcker det inte med att konstatera att avloppsanläggningen nu har fått några år på nacken. Det måste finnas något i den fysiska verkligheten som indikerar att allt inte står rätt till. Havs- och vattenmyndigheten har i rapport 2015:15 utvecklat vilka krav som kan ställas och när de kan ställas.

Det finns inga indikationer på att avloppsanläggningen på fastigheten X inte klarar dagens krav på avloppsrening. Det finns ingenting i den fysiska verkligheten som indikerar att allt inte står rätt till. Föreläggandena grundades inte på någon provtagning. Det har inte heller vid något tillfälle uppmärksamrats dålig lukt, spillvatten, ovanlig växtlighet eller andra tecken på att avloppsanläggningen inte fungerar fullt ut.

Kommunen har baserat sina förelägganden på den enda omständigheten att det vid inspektionen fanns slam i avloppsanläggningens sista kammare. Kan slam i avloppsanläggningen inte ges en naturlig förklaring, bör kommunen vara särskilt uppmärksam. Slammet är dock inte ensamt ett tillräckligt skäl för att gå vidare, eftersom det naturligt kan finnas slam i den sista kammaren. Så kan det bland annat vara om vatten från badkar går direkt ut i slamavskiljaren.

I detta fall finns en tydlig naturlig förklaring till slammet. Som redovisades i samband med nämndens inspektion och i överklagandet till länsstyrelsen berodde slammet på att samma kommun försummat att utföra slamtömning i avtalad tid. Det kan nämnas att slamtömning borde ha skett ca två månader innan inspektionen. Vad länsstyrelsen skriver om tätare tömningar förtjänar inte närmare kommentarer.

Sammanfattningsvis saknar kommunen helt grund för att rikta det överklagade föreläggandena. De ska därför även av detta skäl undanröjas.

Till stöd för sin talan har AE och HN hänvisat till avsnitt 6.5.2 i Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:15.

DOMSKÅL

Frågan i målet gäller om det finns förutsättningar att upphäva punkterna 1 och 2 i det överklagade beslutet om föreläggande. Det vite som var knutet till föreläggandet i denna del är inte föremål för prövning, då länsstyrelsen har upphävt beslutet i den delen och nämnden inte har överklagat länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen instämmer i de bedömningar som länsstyrelsen har gjort i det överklagade beslutet om att det finns fog för föreläggandets punkt 1 och 2 med de skäl länsstyrelsen angett, bl.a. om fastighetsägarens ansvar att visa att en anläggning fungerar tillfredsställande. Domstolen tillägger för egen del följande gällande föreläggandets tydlighet.

AE och HN har anført att föreläggandet är så otydligt formulerat att de saknar faktiska möjligheter att följa det.

I föreläggandet anges att AE och HN senast vid en viss tidpunkt ska åtgärda avloppsanordningen för BDT så att avloppsanordningens utsläpp inte överstiger vissa angivna värden. Vilka konkreta åtgärder de ska vidta för att uppnå de angivna gränsvärdena för utsläpp anges däremot inte. Att ett föreläggande enligt 26 kap. 9 § miljöbalken kan utformas med utgångspunkt i det resultat som ska uppnås, och överlämna åt verksamhetsutövaren att närmare välja åtgärd (teknik) för detta är förutsatt av lagstiftaren. Miljöbalken träffar en stor mängd varierande verksamheter och bedömningen av hur ett föreläggande ska utformas behöver därför göras mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet (se prop. 1997/98:45 del 1 s. 494 f. och del 2 s. 271 f. och Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2022:7 samt jmf. Högsta förvaltningsdom-stolens avgörande HFD 2020:28). Det ställs särskilt stränga krav när det gäller utformningen av ett föreläggande som är förenat med vite, som i sig ska utformas så att adressaten får helt klart för sig vad som fordras för att undgå vitessanktionen. Det finns dock visst utrymme att tolka föreläggandet mot bakgrund av vad som i övrigt har förekommit i ärendet (se Regeringsrättens avgörande RÅ 1994:29).

I förevarande fall innehåller föreläggandet specifika gränsvärden för utsläpp från avloppsanordningen. Målet med föreläggandet är alltså tydligt avgränsat. Av nämndens beslut framgår också vilka åtgärder nämnden anser att fastighetsägarna behöver vidta, dvs. att kontrollmäta, säkerställa att slamavskiljningen fungerar tillfredsställande samt installera ett luftningsrör. Dessa åtgärder kan varken anses vara särskilt avancerade eller kostsamma. Föreläggandet är inte heller längre knutet till ett vite. Domstolen bedömer därför sammantaget att föreläggandet är tillräckligt tydligt för att AE och HN ska kunna följa det. Den tid som är satt för att följa föreläggandet är också rimlig. Vad AE och HN har anført i domstolen medför ingen annan bedömning.

Överklagandet ska därför sammanfattningsvis avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 26 april 2023.

Erika Ekman

Tony Persson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Tony Persson. Föredragande har varit tingsnotarien Michael Sandin.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.